

Domáce úlohy

Známkuje sa podľa vzorca zo sylabusu, čo pre maximálny počet bodov 17 dáva:

15 a viac	–	A
13 alebo 14	–	B
11 alebo 12	–	C
10	–	D
8 alebo 9	–	E
7 a menej	–	nič

úloha 1 za 1bod : Odvodiť propagátor pre voľnú časticu, $\hat{H} = \frac{\hat{p}^2}{2m}$,

$$K(y, T; x, 0) = \sqrt{\frac{m}{2\pi i \hbar T}} \exp \left\{ \frac{im}{2\hbar T} (x - y)^2 \right\}.$$

úloha 2 za 1bod : V kvantovej mechanike máme Schrödingerovu rovnicu pre vlnovú funkciu,

$$i\hbar \frac{\partial}{\partial t} \psi(t, x) = -\frac{\hbar^2}{2m} \frac{\partial^2}{\partial x^2} \psi(t, x) + V_{(\text{QM})}(x) \psi(t, x).$$

Kvantovo mechanický propagátor zabezpečuje časový vývoj vlnovej funkcie,

$$\psi(t, x) = \int dx' K(x, t; x', t') \psi(t', x'),$$

a dá sa zapísať cez dráhový integrál,

$$K(x', T; x, 0) = \int_{x,0}^{x',T} \mathcal{D}x \exp \left\{ \frac{i}{\hbar} S[x] \right\}, \quad S[x] = \int_0^T dt \left[\frac{1}{2} m \left(\frac{dx}{dt} \right)^2 - V_{(\text{QM})}(x) \right].$$

Pre pravdepodobnosť nájsť peľové zrnko v potenciáli $V_{(\text{dif})}$ unášané Brownovým pohybom, $\rho(t, x)$, platí rovnica difúzie,

$$\frac{\partial}{\partial t} \rho(t, x) = D \frac{\partial^2}{\partial x^2} \rho(t, x) - V_{(\text{dif})}(x) \rho(t, x).$$

a) Porovnaním Schrödingerovej rovnice a rovnice difúzie nájsť vyjadrenie 'heat kernel'-u¹ difúznej rovnice $W(x, t, x', t')$ cez dráhový integrál. 'Heat kernel' funguje rovnako ako QM propagátor,

$$\rho(t, x) = \int dx' W(x, t; x', t') \rho(t', x').$$

b) Využiť výsledok úlohy 1 a napísať 'heat kernel' pre prípad bez potenciálu, $V_{(\text{dif})} = 0$.

¹'tepelné jadro'

úloha 3 za 2body : Pre harmonický oscilátor,

$$L = \frac{1}{2}m\dot{x}^2 - \frac{1}{2}m\omega^2x^2,$$

vypočítať kvantovo mechanický propagátor,

$$K(x_2, t_2; x_1, t_1) = \sqrt{\frac{m\omega}{2\pi i\hbar \sin[\omega(t_2 - t_1)]}} \exp\left\{\frac{im\omega [(x_1^2 + x_2^2) \cos[\omega(t_2 - t_1)] - 2x_1x_2]}{2\hbar \sin[\omega(t_2 - t_1)]}\right\}.$$

Návod: postup vysvetlený na prednáške + pri výpočte klasického účinku použiť per partes a pohybovú rovnicu, $S[\bar{x}] = \dots = m [\bar{x}\dot{\bar{x}}]_{t_1}^{t_2}/2$.

úloha 4 za 3body : Pre neharmonický oscilátor,

$$S_E[q] = \int_0^\beta d\tau \left(\frac{1}{2}m\dot{q}^2 + \frac{1}{2}m\omega^2q^2 + \frac{1}{4!}\lambda q^4 \right),$$

($\hbar = 1$, $(\dot{}) \equiv d/d\tau$) vypočítať korekciu k energii základného stavu (v limite nulovej teploty) úmernú parametru λ . Návod: poruchový výpočet vysvetlený na prednáške. Výsledok by mal byť $\frac{1}{2}\omega + \frac{\lambda}{32m^2\omega^2} + \mathcal{O}(\lambda^2)$.

úloha 5 za 3body : Pre teóriu poľa s ϕ^4 interakciou,

$$\mathcal{L} = \frac{1}{2}\eta^{\mu\nu}\phi_{,\mu}\phi_{,\nu} - \frac{1}{2}m^2\phi^2 - \frac{1}{4!}\lambda\phi^4,$$

s využitím postupu s generujúcim funkcionálom odvodiť diagramitický zápis pre 4-bodovú Greenovu funkciu,

$$G_\lambda^{(4)}(X_1, X_2, X_3, X_4) = \left(\begin{array}{c} X_1 - X_2 \\ X_3 - X_4 \end{array} + 2 \text{TERMS} \right) - i\lambda \begin{array}{c} X_1 \quad X_2 \\ \diagdown \quad / \\ \bullet \\ \diagup \quad \diagdown \\ X_3 \quad X_4 \end{array} - i\lambda \frac{1}{2} \left(\begin{array}{c} X_1 - X_2 \\ X_3 - X_4 \end{array} + 5 \text{TERMS} \right) + \mathcal{O}(\lambda^2)$$

Faktor $(-i\lambda)$ sa zahŕňa do vertexu, a potom sa už nepíše.

úloha 6 za 4body : Pre teóriu poľa s ϕ^3 interakciou,

$$\mathcal{L} = \frac{1}{2}\eta^{\mu\nu}\phi_{,\mu}\phi_{,\nu} - \frac{1}{2}m^2\phi^2 - \frac{1}{3!}g\phi^3,$$

odvodiť Dysonove–Schwingerove rovnice pre 1 až 4-bodové **spojené** Greenove funkcie v diagramatickom zápise,

$$\begin{aligned} \text{---}\bullet &= \frac{1}{2} \text{---}\bullet &+ \frac{1}{2} \text{---}\bullet \\ * \text{---}\bullet &= * \text{---}\bullet &+ \frac{1}{2} * \text{---}\bullet &+ * \text{---}\bullet \\ * \text{---}\bullet &= \frac{1}{2} * \text{---}\bullet &+ * \text{---}\bullet &+ * \text{---}\bullet \\ * \text{---}\bullet &= \frac{1}{2} * \text{---}\bullet &+ * \text{---}\bullet &+ 3 * \text{---}\bullet \end{aligned}$$

úloha 7 za 3body : Dysonove–Schwingerove rovnice odvodené v predchádzajúcom príklade riešte poruchovo (v mocninách $g \leftrightarrow$ v počte vertexov) tak, aby ste dostali slučkové korekcie ku 3-bodovej funkcii $W^{(3)}(x_1, x_2, x_3)$. Výsledok je

$$\begin{aligned}
 & \text{Diagram with shaded vertex} = \text{Tree diagram} + \text{Diagram with loop on } X_2 \\
 & + \frac{1}{2} \left(\text{Diagram with loop on } X_1 + \text{Diagram with loop on } X_3 + \text{Diagram with loop on } X_2 \right) + \frac{1}{2} \left(\text{Diagram with loop on } X_1 + \text{Diagram with loop on } X_2 + \text{Diagram with loop on } X_3 \right)
 \end{aligned}$$

pričom si treba dať pozor na nesymetrickosť niektorých diagramov, konkrétne jedného jediného, pre 4-bodovú funkciiu $W^{(4)}(x_1, \dots, x_4)$ do rádu g^2 , kde nesymetrickosť treba zohľadniť rozlišovaním troch foriem tohto diagramu

$$3 \times \text{Diagram 1} \equiv \text{Diagram 2} + \text{Diagram 3} + \text{Diagram 4}$$